

Finanšu ministrija

ES Muitas reformas aktualitātes

27.02.2025

Finanšu ministrija

Prezentācijas saturs

1. ES Muitas reformas pakotne
2. Reformas virzība
3. Nacionālā pozīcija, nostāja problēmjaucājumos
4. Reformas ieviešanas grafiks

Finanšu ministrija

Muitas reformas pakotne

Publicēta: 17.05.2023.

JSMK - Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu un Eiropas Savienības Muitas iestādi un atceļ Regulu (ES) Nr. 952/2013

E-komercija, muitas nodoklis - Priekšlikums Padomes regulai, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 2658/87 attiecībā uz vienkāršota tarifa režīma ieviešanu preču tālpārdošanai un Regulai (EK) Nr. 1186/2009 attiecībā uz muitas nodokļa atbrīvojuma sliekšņa atcelšanu;

E-komercija, PVN - Priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK attiecībā uz PVN noteikumiem par nodokļa maksātājiem, kas veicina importēto preču tālpārdošanu, un īpašā režīma piemērošanu tālpārdošanai no trešām teritorijām vai trešām valstīm importētām precēm, kā arī attiecībā uz īpašu importa PVN deklarēšanas un maksāšanas kārtību.

Finanšu ministrija

Muitas reformas izskatīšanas gaita

13.03.2024. pieņemta Eiropas Parlamenta 1.lasījuma pozīcija

2024.g. jūnijs pabeigta priekšlikumu 1. analīze ES Padomē

Pašlaik ES Padomē norisinās priekšlikumu 2.analīze
pantu pa pantam

2025.g. jūnijs plānota Padomes nostāja ECOFIN

Finanšu ministrija

Nacionālā pozīcija par Muitas reformas pakotni – apstiprināšana

03.12.2024. tika nosūtīta saskaņošanai Konsultatīvās padomes locekļiem (organizācijām)

11.02.2025. pozīciju apstiprina MK

14.02.2025. pozīciju apstiprina Saeimas Eiropas lietu komisija

LV nostāja:

Latvija **kopumā atbalsta** EK izstrādāto ES muitas reformas pakotni - kā nozīmīgu soli virzībā uz efektīvāku un digitalizētāku muitas sistēmu. Īpaši **atzinīgi vērtē** reformā ietvertos mērķi izveidot digitālos risinājumus, kas veicinās datu apmaiņu un riska pārvaldības efektivitāti visā ES muitas savienībā un piekrīt, ka šī reforma ir pielāgota ievērojot mūsdienu izaicinājumus, tostarp globalizāciju, strauji augošo e-komercijas izaugsmi, un pārrobežu tirdzniecības paplašināšanos.

Finanšu ministrija

Pagaidu uzglabāšanas termiņa saglabāšana

Latvija **kategoriski neatbalsta** piedāvātos risinājumus – samazināt pagaidu uzglabāšanas termiņu no 90 dienām uz 3 vai 6 dienām.

Pašreizējais 90 dienu termiņš ir optimāls, lai nodrošinātu loģistikas procesa nepārtrauktību un dotu importētājiem pietiekami daudz laika sakārtot nepieciešamos dokumentus nākamo muitas procedūru piemērošanai.

Latvijā pagaidu uzglabāšanas izmantošana ir izplatīts un plaši pielietots loģistikas modelis, un Latvijas uzņēmēji nav gatavi atbalstīt šādu drastisku termiņa samazināšanu.

Finanšu ministrija

Atzītā komersanta statuss

Latvija **pauž bažas** par iniciatīvu pārsaukt AEO statusu par T&C statusu.

Latvija **uzskata**, ka ir ļoti svarīgi saglabāt patreizējo AEO statusu tām personām, kuras jau ir izpildījušas nepieciešamos kritērijus.

Ņemot vērā, ka Latvijā lielākā uzņēmumu ir daļa MVU, **uzskatām** par lietderīgu paredzēt vienkāršākas prasības MVU, lai tie kvalificētos T&C statusam, vai arī ļautu tiem turpināt izmantot esošo AEO statusu un ar to saistītos muitas vienkāršojumus. Tāpat **uzskatām**, ka ir svarīgi nodrošināt, ka arī MVU var piekļūt visiem vai vismaz daļai T&C paredzētajiem atvieglojumiem.

Finanšu ministrija

ES Datu centra (DC)

Latvija **pozitīvi vērtē** iniciatīvu ieviest DC muitas formalitāšu un riska analīzes veikšanai, uzlabojot muitas uzraudzību un vienlaikus vienkāršojot muietošanas procesus uzņēmējiem.

Tomēr vienlaikus **atzīmējam**, ka ir būtiski, ka tiks nodrošināta nacionālās valodas saskarnes pieejamība DC, kā arī pieslēgšanās DC neradīs papildu izmaksas vai nepasliktinās muietošanas procesa kvalitāti, proti, piekļuve MVU caur *Graphic User Interface* (GUI), lai nodrošinātu, ka arī mazākiem uzņēmumiem ir viegli piekļūt sistēmai un efektīvi sadarboties ar muitas iestādēm.

Finanšu ministrija

Eksports - reeksports

Latvija **kategoriski neatbalsta** iniciatīvu apvienot reeksporta (ārpussavienības preču izvešana) un eksporta procedūras (Savienības preču izvešana), jo katram preču muitas statusam ir noteikts atšķirīgs pasākumu kopums izvedot preces no ES, lai sasniegtu ES muitas politikas mērķus.

Finanšu ministrija

Muitas jomas pārkāpumi un sodi

Latvija **uzskata**, ka priekšlikums nenodrošinās vienveidīgu sodu piemērošanu dalībvalstīs. Latvijas MVU paredzētie soda naudas apmēri būs nesamērīgi.

Latvija **stingri uzstāj**, ka nepieciešams paredzēt situācijas, kad pārkāpumu var uzskatīt par maznozīmīgu un to izbeigt. Pretējā gadījumā muitas iestādei būs jāpiemēro sods par katru vismazāko pārkāpumu. Latvija **ierosina** kā kritēriju paredzēt iespēju vērtēt kļūdu biežuma īpatsvaru. Latvija aicina papildināt minēto atbildību mīkstinošo un pastiprinošo apstākļu uzskaitījumu ar norādi (pantu), ka dalībvalstis ir tiesīgas ņemt vērā citus attiecīgas valsts nacionālajos normatīvajos aktos paredzētus atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Latvija aicina **skaidri noteikt** kā ir iespējams pastiprināt sodu, ņemot vērā pastiprinošos apstākļus, piemēram, nosakot uz cik ilgu periodu attiecas nosacījums, ka persona ir iepriekš sodīta, kā arī **skaidri definēt** jēdzienus "ilgstošs un atkārtots pārkāpums".

Latvija **iebilst** par paredzēto noilgumu 5-10 gadi pārkāpuma procedūras uzsākšanai, uzskatot, ka tas ir pārāk garš (249. pants). Papildus ierosinām noteikt, ka noilgumu atbilstoši konkrētas dalībvalsts normatīvajiem aktiem nosaka dalībvalsts, kuras teritorijā pilnībā vai daļēji ir izdarīts pārkāpums muitas jomā.

Latvija **neatbalsta** ierosinājumu sankciju apmēru noteikt % no preču muitas vērtības, jo šādas metodikas izmantošana radīs papildus administratīvo slogu muitas iestādēm (katra pārkāpuma gadījumā papildus būs jāveic preču muitas vērtības aprēķini), kā arī sankcijas apmērs, kas noteikts ņemot vērā preču vērtību, ne vienmēr būs atbilstošs izdarītā pārkāpuma smagumam.

Minimālās sankcijas augšējā robeža 200 % no nesamaksāto muitas nodokļu un citu maksājumu summas vai no preču muitas vērtības atkarībā no preču veida var būt nesamērīgi augsta vai arī nebūt pietiekami efektīva un ar pietiekamu preventīvo ietekmi.

Latvija **uzskata**, ka apsvērumos jānosaka kādi var būt muitas jomas noteikumu pārkāpumi, kas nav saistīti ar konkrētām precēm.

Latvija **atzīmē**, ka var būt situācijas, kad pārkāpums neietekmē muitas nodokļus un citus maksājumus, bet nodokļus ir iespējams aprēķināt. **Nav atbalstāms**, ka gadījumos, kad pārkāpums neietekmē muitas nodokļus un citus maksājumus, sods ir jāaprēķina pamatojoties uz preču muitas vērtību.

Latvija **uzskata**, ka šajā sadaļā ir nepieciešama skaidrība un proporcionāla pieeja, lai nodrošinātu, ka muitas noteikumu pārkāpumi tiek sodīti taisnīgi un efektīvi, vienlaikus ņemot vērā gan nacionālās intereses, gan ES prasības.

Finanšu ministrija

Muitas reformas ieviešanas grafiks

Muitas reformu plānots ieviest pakāpeniski.

2026. gads – uzsākta ES Muitas dienesta izveide.

2028. gada 1. marts – stāsies spēkā jaunā e-komercijas sūtījumu deklarēšanas kārtība.

2028. gads – ES Muitas dienests sāk pilnvērtīgu darbību.

2032. gada 1. marts – uzņēmēji varēs brīvprātīgi sākt pildīt ziņošanas pienākumus, izmantojot ES muitas datu centru.

2037. gada 31. decembris – jābūt pilnībā ieviestām ES muitas datu centra funkcionalitātēm.

**Šie termiņi vēl var tikt pārskatīti atkarībā no normatīvo aktu izskatīšanas procesa ES Padomē un Parlamentā.*

Finanšu ministrija

Vairāk informācijas var atrast:

- EK tīmekļa vietnē:

https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/eu-customs-reform_en

- FM tīmekļa vietnē <https://www.fm.gov.lv/lv>

→ Nodokļu un nodevu politika → Muitas politika → ES Muitas reforma

Finanšu ministrija

Paldies par uzmanību!